

Over grænsen: En forbudt affære i krigens Belfast

Foto: Pixabay

Signe Wolff Ravneberg

02.02.2024

BØGER // ANMELDELSE – Irske Louise Kennedy portrætterer i den prisbelønnede roman *Over grænsen* et hedt, grænseoverskridende forhold mellem en katolsk kvinde og en protestantisk mand i Nordirlands konfliktramte 1970'erne. Men på trods af stor intensitet i skildringen af både begær og borgerkrigs-lignende konflikter og dysfunktionelle familiedynamikker rives man ikke rigtig med, skriver Signe Wolff Ravneberg.

Over grænsen

Forfatter: Louise Kennedy

Oversat af: Signe Lyng

Forlag: **Gutkind**. Udkom d. 30. januar 2024

Ved første øjekast er plottet så velkendt, at det nærmer sig det banale: En ung kvinde forelsker sig i en ældre, gift mand. Men selvom denne form for klassisk forbudt kærlighed allerede er vendt, drejet og portrætteret til det uendelige, så væves den i irske Louise Kennedys roman, *Over grænsen*, ind i en større fortælling, som på rå og

usentimental vis tegner konturerne af 1970'ernes konfliktramte Nordirland. Stikordet, naturligvis: *the Troubles*.

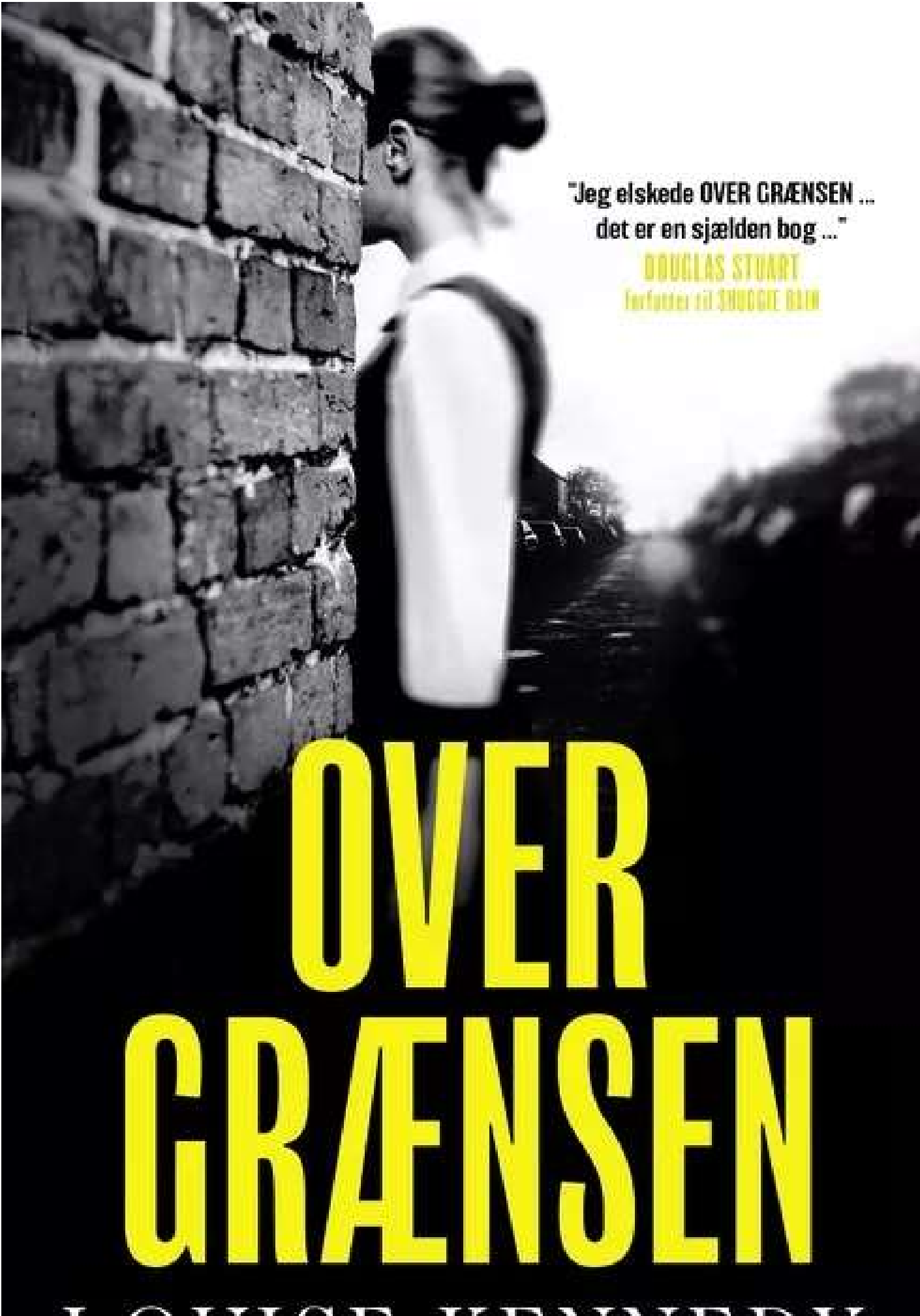
Belfast, 1975, er en by hærget af den dybe og århundredelange splittelse mellem katolikker og protestanter. Katolikkerne ønsker at blive en del af Irland, mens protestanterne, loyalisterne, vil forblive i Storbritannien. Protestantiske demonstranter angriber katolske kvarterer, mens katolikkerne, gennem Irish Republican Army (IRA), laver voldsomme modaktioner. Nyhederne byder dagligt på indslag om skud, drab og bombeaktioner. Der hersker ingen ro, ingen tillid, ingen fred.

Konflikten udspilles også i det subtile og blandt dem, der ikke deltager i aktionerne. Valget af pub er også et valg af de mennesker, der driver den, og dermed et valg af side. Kan en protestant drikke øl serveret af en katolik? Kan man bo ved siden af nogen, der hader det, man står for? Måske vigtigst af alt: Kan man elske en fra den anden side?

Affæren

Omringet og infiltreret af disse spændinger følger vi en katolsk familie med et næsten tilsvarende konfliktniveau. Cushla er en 24-årig skolelærerinde, som bor hjemme med sin alkoholiserede mor, Gina. Cushlas far er død, og hendes storebror, Eamonn, har derfor overtaget den familiedrevne pub og rollen som familiens overhoved. Det er i hvert fald bror Eamonns selvopfattelse.

En aften, hvor Cushla betjener pubben, møder hun for første gang advokaten Michael Agnew. De øvrige stamgæster beskrives lettere brovtende, men Michael udstråler noget andet. Han er raffineret, rolig og velklædt. Gnisten opstår med det samme, og herefter følger en fortælling om en på overfladen almindelig affære med dertilhørende almindelige bekymringer: Hvem udnytter hvem? Hvad skal det blive til? Hvad hvis nogen opdager os?

"Jeg elskede **OVER GRÆNSEN** ...
det er en sjælden bog ..."

DOUGLAS STUART
Forfatter til **SHOGIE BAW**

OVER GRÆNSEN

LOUISE KENNEDY

LOUISE KENNEDY

ROMAN • GUTKIND

Problemet er bare, at Cushla er en ung katolik, og Michael er dobbelt så gammel, gift og protestant, og den kærlighed, der opstår mellem dem, er altså mere end almindeligt problematisk.

Affæren er langt hen ad vejen romanens omdrejningspunkt, selvom der også bruges tid på andre forhold, såsom Cushlas omsorg for en lille dreng, Davy, i hendes klasse. Man forstår aldrig helt, hvordan den kun 24-årige Cushla formår at passe sin egen, fordrukne mor, finde sig i formaninger og fornærmelser fra hendes storebror, og alligevel drage så grundig omsorg for både drengen Davy og hans familie.

Louise Kennedys sprog slår smut i sexscener

Rent sprogligt er Louise Kennedy bedst, når hun lader handlingen tale for sig selv. Det ser man for eksempel, når den nye bekendte, manden Michael, skal foretage den universelt sexede handling at bakke med en bil:

“Han hvilede armen langs hendes sædes ryg og drejede hovedet for at kigge ud ad bagruden. En lok af hendes hår blev fanget af hans albue, og hun mærkede et let ryk i den, mens han bakkede hele vejen ud. Inden han kørte videre, løftede han krøllen og lagde den på plads på hendes skulder mens han kiggede på hende et øjeblik”.

Ah ja. Det er næsten som at være til stede selv. Det er kun mænd, der gør det der med armen langs sæderyggen, er det ikke?

På samme måde formår Kennedy at skrive sexscener på en måde, der hverken er pornografisk eksplicitte eller puritansk implicitte, men faktisk, ja, ret naturlige. Ikke for mange detaljer, men heller ikke for få. Derfor undrer det også, når Kennedy i andre sammenhænge pludselig vil udpensle billedet i ligegyldige detaljer:

“Myldretiden var ved at vige for weekenden. På gadehjørnet en avisdreng i færd med at pakke sammen. Sartlilla tusemørke over hustagene. Drengene i bukser med svaj under et victoriansk ur ventende på piger”.

Den sidste sætning? Sikke en underlig, passiv sætningskonstruktion. Beskrivelsen er mere hæmmende end givende, og jeg ser intet af det for mig, som det nok var tænkt.

Louise Kennedy er selv vokset op nær Belfast. Foto: Gutkind

Jeg har heller ikke som læser noget indre billede af, hvordan Cushla ser ud, men hendes tøj består for eksempel af en “flaskegrøn bluse i crepe georgette” eller en “mælket grå crepekjole”. Detaljerigdommen afspejler sig også i bogens persongalleri, der ville få selv en russisk forfatter til at nikke anerkendende. For blot at nævne dem, der ender på y: Paddy, Gerry, Betty, Slattery, Davy, Lavery, Mandy, Minty, Jimmy, Penny, Tommy og Bradley. Spørg mig ikke om hvem, der er hvem.

Desværre er der generelt flere steder i bogen, hvor sproget halter en smule. Jeg måtte ofte genlæse sætninger eller hele afsnit for at forstå, hvad der egentlig stod. Om det er sket i oversættelsen, er svært at sige, men der er noget ved læseoplevelsen, der ikke er så intuitivt, som man kunne ønske sig, og kombineret med de mange navne og detaljer er det med til at skabe en form for distance til fortællingen.

Over grænsen mellem krig og begær

Over grænsen er en bog, jeg har svært ved at placere. Den har fået rosede anmeldelser, blev tildelt British Book Awards for bedste debutroman i 2023 og er udråbt som årets bog af Washington Post. Jeg forstår godt potentialet. Der er drama, spænding, historie, familiekonflikt og velskrevne sexscener, men alligevel skulle jeg 300 sider ind, før jeg rigtig mærkede noget. 300 sider før romanen løftede sig fra noget, der i perioder tangerede “young adult fiction”, til nådesløs alvor om konfliktens brutalitet.

Måske er det en del af pointen. At også i skyggen af krig og konflikt kan der opstå normalt, menneskeligt begær. At kærlighed ikke behøver begrænse sig til politiske rammer. Og at de første 300 sider dermed repræsenterer ’normaliteten’, en simpel romance, mens slutningen repræsenterer ’absurditeten’. Der hvor virkeligheden indhenter drømmen.

Det er muligt. Og romanen har da også sine øjeblikke. *Over grænsen* portrætterer menneskelig tragedie på en skala fra borgerkrigslignende konflikter til dysfunktionelle familiedynamikker, og der er smæk for skillingen, når det kommer til handlingen. Netop derfor ville jeg ønske, at den havde gjort et større indtryk.

Få skarpe anbefalinger til brede og smalle kulturtilbud hver fredag i Kulturlisten.
[Find den seneste udgave her.](#)

borgerkrig

dysfunktionelle familier

Nordirland

Signe Wolff Ravneberg

Signe Wolff Ravneberg Født i 1997 og stud.scient i geografi og geoinformatik ved Københavns Universitet. Hun har sejlet på de syv verdenshave, både som elev på Skoleskibet Danmark og styrmand på bramsejlsskonnerten Activ, arbejdet på en gård ...